

REFERAT Landdistriktsudvalget 2015 - 2021 d. 05-02-2020

Mødedato Onsdag d. 05. februar 2020 kl. 16:00

Mødested Tjærbyvej 180, 8930 Randers NØ

Indholdsfortegnelse

Landdistriktsudvalget besøger potentiel iværksætter i Tjærby.....	3
Landdistriktsudvalgets besigtigelsestur 2020.....	4
Forslag til studietur 2020.....	5
Mødestedet - Landsbyklyngen Kronjylland.....	7
Landdistriktskonference - Program.....	9
Udkast: Helhedsplan for forsamlingshuse.....	11
Lukket:	13
Gensidig orientering.....	14

Punkt 10: Landdistriktsudvalget besøger potentiel iværksætter i Tjærby

00.22.04-P35-4-20

Resume

Landdistriktsudvalget besøger i forbindelse med dagens udvalgsmøde Lars Toke Graugaard på gården i Tjærby. Ud over Lars Toke, der vil fortælle om sine spændende idéer for udvikling af gården i Tjærby, vil arkitekter fra Labland Architects være tilstede og give deres bud på, hvordan vi fortsat kan udvikle Naturpark Randers Fjord.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Henrik Leth og Anker Boje deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Dagens udvalgsmøde foregår på den firlænget gård i Tjærby, hvor Lars Toke Graugaard bor med sin familie. Det er Lars Tokes kones slægtsgård, og familien har store planer for gårdens fremtid.

Lars Toke og gården i Tjærby

Lars Toke er direktør i Njord Gin, der i sin tid begyndte med at producere gin i Brænderiet Enghaven i Møllerup. Senere etablerede de et selvstændigt succesfuldt destilleri på havnen i Aarhus. Lars Toke har sammen med sin kone, Hanne, der er vokset op på gården i Tjærby, en stor interesse for god gastronomi. De har nu købt slægtsgården og drømmer om at udvikle den bevaringsværdige gård til et sted, der rummer masser af aktivitet med fokus på kulinarisk kvalitet bygget på lokalt fremstillede råvarer. Gården skal tage udgangspunkt i de stedbundne kvaliteter ved fjorden. Den bynære placering gør det oplagt, at randrusianere med tiden kan samles omkring aktiviteter her. Det er parrets ønske stille og roligt at omdanne gården til et sted for de mange - i stedet for de få. Historisk set var også dette landbrug i Tjærby et sted, der samlede forskellige folk og funktioner, og det er deres ønske at genoplive noget af dette kombineret ved tanken om kvalitet fra jord til bord. Allerede i 2020 implementeres første del denne revitalisering; den ene længe omdannes nemlig til et stort, professionelt køkken i samarbejde med en anden dygtig aktør fra den randrusianske kulinariske scene.

Labland og Naturpark Randers Fjord

Ud over Lars Toke deltager også Labland Architects på dagens møde. Arkitekterne vil give os et perspektiv på, hvordan vi kan løfte Naturpark Randers Fjord til nye højder ved at sammentænke Naturparken med andre indsatser og ved at arbejde målrettet med koncepter som de kalder:

Trædesten: Fysiske kvaliteter (stedbundne)

Støttepunkter: Faciliteter (bruges mere strategisk)

Nålestik: Potentialer som bygger på mennesker og deres idéer

Projektet i Tjærby har potentiale til at blive et af disse nålestik, ligesom Mødestedet i Albæk og Kanonbåden i Udbyhøj. På den måde bliver koncepterne bundet sammen med eksisterende indsatser, så vi styrker naturparkens potentiale for ikke kun at tiltrække turister, men også ved at styrke bosætningen i området.

Hvis der ønskes kørelejlighed fra Laksetorvet kl. 15.30, kan Alex kontaktes på 5156 2013.

Husk varmt overtøj og praktisk fodtøj.

Økonomi

Ingen.

Punkt 11: Landdistriktsudvalgets besigtigelsestur 2020

00.05.00-G20-3-19

Resume

Landdistriktsudvalget præsenteres for den planlagte besigtigelsestur i 2020, hvor udvalget kommer rundt i kommunen, møder borgerne og ser projekter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at udvalget tiltræder de beskrevne rammer for afvikling af besigtigelsesturen 2020.
2. at udvalget godkender datoen for besigtigelsesturen.

Beslutning

1. Tiltrådt.
2. Godkendt.

Henrik Leth og Anker Boje deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Landdistriktsudvalget har tidligere givet udtryk for at man ønsker at afholde en årlig besigtigelsestur i kommunen.

Forvaltningen anbefaler, at arrangementet i 2020 gennemføres lørdag den 16. maj som et en-dags arrangement.

På turen vil udvalget komme rundt i Kommunens landsbyer, møde borgerne samt se projekter, som udvalget har støttet.

På årets tur vil fokus være på området vest for Randers by fra Værum over åerne, og til Spentrup. Projekterne, som vi møder på vejen omfatter både forsamlingshuse, aktivitetspladser, opholdsfaciliteter i naturen samt lokal organisering.

Turen vil planlægges til at starte kl. 8.30 ved Laksetorvet og med afslutning cirka kl. 15.00 samme sted.

Forvaltningen har følgende forslag til en bruttoliste over projekter, der kan besøges.

By	Projekt
Værum	Hundeskov
Langå	Åbning af Skovlysten, stibroen og områdefornyelse
Ålum	Nye muligheder i forsamlingshuset
Nørreåen	Faciliteter ved Nørreåen
Sønderbæk	Aktivitetsplads
Asferg	Babyklub, lokal udvikling og Allégården
Spentrup	Lokalråd og udviklingsplan

Forvaltningen anbefaler, at udvalget efter turen foretager en evaluering af turen og vurderer, om man ønsker en tilsvarende tur i 2021.

Økonomi

Ingen. Udgifterne til besigtigelsesturen kan gennemføres inden for de eksisterende økonomiske rammer.

Punkt 12: Forslag til studietur 2020

00.05.00-G20-1-20

Resume

Landdistriktsudvalget ønsker i 2020 at komme på en studietur i Danmark. Mange steder arbejder med spændende projekter eller nye måder med landdistriktsudvikling hvorfor der er flere muligheder for at sammensætte en tur. Udvalget drøfter og beslutter dato, varighed og destination for turen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at udvalget vedtager dato og varighed for studieturen
2. at udvalget beslutter hvor turen skal gå hen.

Beslutning

1. Endagstur enten 14. eller 21. august 2020,
2. Sønderborg - gerne med elementer fra genforeningen..

Henrik Leth og Anker Boje deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Landdistriktsudvalget præsenteres for flere mulige destinationer for studieturen, som har fokus på forskellige temaer. Efterfølgende præsenteres forslag til tidspunkt og varighed.

Udvalget beslutter selv hvordan destinationerne kombineres, hvor lang turen skal være, og om den foreslåede dato kan accepteres.

Forslag til lokationer

Skive

I Skive arbejder man meget med landsbyernes identitet ved at man i udviklingen tager udgangspunkt i det unikke for byen eller området. Især kunst landsbyen Selde er et godt eksempel herpå.

Her vil besøget handle om borgerinddragelse og stedbundne ressourcer - ikke bare fysiske, men også de menneskelige ressourcer.

Struer

I Struer arbejder man også meget med de stedbundne potentialer.

Her er Struer "lydens by", og Struer skal som hovedby fungere som udgangspunkt for besøg og bosætning også i kommunens øvrige byer. Der er lavet en spændende helhedsplan for kommunens seks havne.

I Struer vil et besøg handle om helhedsplanlægning og sammenhænge med fokus på at få identificeret og forløst hvert enkelt steds særlige potentiale.

Syddjurs

Syddjurs har en stærk profil omkring bæredygtighed og bofællesskaber, hvor de arbejder på flere niveauer og prøver mange nye ting af. De arbejder meget med mobilitet, de har en nationalpark og flere stærke landsbyklynger.

Her vil besøget komme til at handle om klyngedannelse, bofællesskaber og bæredygtighed som omdrejningspunkt.

Sønderborg

Her har man en særlig Sønderborgmodel for samarbejde med lokalområderne. Med lokale landsbylaug, kommunalt udvalg for Landdistrikter, Natur og Fødevarer og andre aktører, har man søgt at skabe en struktur, der kan understøtte medborgerskab og styrke fællesskabet mellem landsbyerne, forvaltningen og politikere.

De har desuden gennemført et EU projekt og kommunen arbejder overordnet meget med verdensmålene. Her vil besøget komme til at handle om organisering, samarbejde og verdensmålene.

Thy

Her ligger Klitmøller. Her ligger Nationalpark Thy. Og her ligger en helt masse andre spændende steder. Her vil det komme til at handle om at bruge de stedbundne ressourcer - ikke bare til at tiltrække turister, men også ift. bosætning og branding.

Forslag til dato og varighed

Studieturen foreslås afholdt d. 25. og evt. 26. september. Enten som en endagstur eller med en enkelt overnatning. Vælges en endagstur, anbefales en lørdag. Hvis det er med overnatning, kan det drøftes om det er fredag-lørdag eller lørdag-søndag.

Såfremt vi nogle steder skal mødes med kommunale forvaltninger eller andre professionelle, kan det anbefales at gøre det en fredag indenfor eller i forlængelse af normal arbejdstid.

Økonomi

Ingen. Udgifter til turen afholdes indenfor eksisterende økonomiske rammer.

Punkt 13: Mødestedet - Landsbyklyngen Kronjylland

00.16.00-P20-53-19

Resume

Landsbyklyngen Kronjylland har søgt og fået 100.000 fra Lokale- og Anlægsfonden og Realdania. Beløbet skal bruges til at få udarbejdet et prospekt for nyt mødested i klyngen. For at få de 100.000 kr. fra fondene, skal Landsbyklyngen have en medfinansiering på min. 20.000 kr. Landsbyklyngen Kronjylland anmoder Landdistriktsudvalget om 20.000. til medfinansiering fra Landdistriktpuljen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at udvalget bevilliger 20.000 kr. til Landsbyklyngen Kronjylland, som medfinansiering i projekt "Mødestedet".

Beslutning

1. For stemte Lars Søgaard, Nick Zimmermann og Niels Erik Christensen.

Anne Hjortshøj tog forbehold.

Bjarne Overmark stemte imod og begærede sagen i byrådet og påberåbte sig standsningsretten.

Henrik Leth og Anker Boje deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Landsbyklyngen Kronjylland har søgt og fået 100.000 fra Lokale- og anlægsfonden og Realdania til at få udarbejdet et prospekt for et nyt mødested i klyngen.

I ansøgningen er der lagt vægt på at klyngen har brug for dels et synligt sted for foreningerne at mødes og dels et udgangspunkt for outdooraktiviteterne og de mere løst organiserede aktivitetsformer. Dertil kommer muligheden for at skabe et sted med rekreative kvaliteter, som kan være med til at styrke sammenholdet og de fælles aktiviteter i klyngen.

Realisering af et sådant mødested vurderes at have potentiale som trædesten til Naturpark Randers Fjord og rigtige mange andre aktiviteter. Potentialet rækker således ud over klyngens egen geografi og kan understøtte både turisme og bosætning i området.

Placering af det nye mødested

Landsbyklyngen Kronjylland arbejder med en placering af det nye mødested i Albæk ved boldbanerne, der forventes at flytte til Harridslev, når Kraftcenter Korshøj realiseres.

To faser

Nu har klyngen fået støtte til fase 1 i kampagnen Mødestedet, hvilket konkret betyder, at man har fået 100.000 kr. Hertil selv klyngen skal finde medfinansiering på min. 20.000 kr.

For de penge hyres en rådgiver, der skal hjælpe med processen frem mod det færdige prospekt.

Hensigten er, at man til september kan bruge det udarbejdede prospekt fra fase et til at søge midler til fase to (anlægsfasen). Her kan man søge max 50% og op til 4,5 mio. kr. til anlæg.

Budget og finansiering fase 1

Budget Fase 1

Rådgiver	120.000
Forplejning	10.000
Tryk og markedsføring	10.000
2-3 inspirationsture	10.000
I alt	150.000

Finansiering fase 1

Lokale- og anlægsfonden og Raldania	100.000
-------------------------------------	---------

Landdistriktspuljen	20.000
Landsbypuljen, egenfinansiering og/eller sponsorater	30.000
I alt	150.000

Grunden til at Landdistriksudvalget ansøges om 20.000 kr. fra Landdistriktspuljen er, at arbejdet med Mødestedet fase 1 skal igangsættes hurtigst muligt ift. ansøgningsfristen for fase 2 (1. september 2020.) Man ønsker at have medfinansieringen til rådgiveren på plads inden igangsættelse, da ingen fonde eller puljer støtter igangsatte projekter.

Finansiering fase 2

Til anlægsdelen i fase 2 kan der være mulighed for at pulje midler fra LOA og Realdania med midler givet til arealet i Albæk af Kultur og Fritid, samt midler, der forventes disponeret til områdefornyelse i Albæk i 2021. Derudover kan andre puljer søges til specifikke dele af projektet. Både LAG, Elrofonden og Landsbypuljen kan ansøges.

Arbejdsgruppen og processen

Landsbyklyngen Kronjylland har nedsat en arbejdsgruppe, som skal arbejde sammen med den rådgiver der vælges om projektet. Det er tre fra bestyrelsen i Landsbyklyngen Kronjylland samt tre borgere fra Albæk. Alle interessenter, der kan se sig selv som brugere af området, inddrages i processen. Herudover forventes det, at der tilkøbes forskellige interesser og kompetencer efterhånden som det måtte blive relevant.

Procesplan

	2020								
	januar	februar	marts	april	maj	juni	juli	august	september
Kontakt til mulige rådgivere									
Studietur 1									
Valg af rådgiver									
LAG projekt									
Borgerinddragelsesproces									
1. Møde med foreninger og interessenter									
2. Borgermøde									
3. Aktivitetsdag med DGI									
4. Blaterale møder rådgiver, projektgruppe og interessenter									
5. Studietur 2									
Tegning af prospekt									
Vedtagelse af endeligt prospekt									
Ansøgning fase 2									

Økonomi

20.000 kr. til medfinansiering af fase 1. Hele beløbet anvendes til en rådgiver i overensstemmelse med tilsagnet fra Lokale- og anlægsskuffen og Real Dania. Beløbet disponeres fra Landdistriktspuljen, hvor der forud for dagens møde resterer 418.000 kr. for 2020.

Punkt 14: Landdistriktskonference - Program

00.16.00-P35-1-19

Resume

På udvalgsrådet d. 22. maj 2019 besluttede Landdistriktsudvalget at afholde Landdistriktskonference i 2020. Konferencen afholdes i Assentoft Hallerne lørdag d. 7. marts 2020 kl. 10.30-15.00. Landdistriktsudvalget orienteres her om programmet og årets tema.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Henrik Leth og Anker Boje deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Siden 2014 har Landdistriktsudvalget været vært for en årlig Landdistriktskonference, hvor lokale ildsjæle får mulighed for at suge viden og indtryk til sig, der kan inspirere til lokal udvikling. Konferencen i Assentoft Hallerne vil forløbe meget i stil med konferencen, der blev afholdt sidste år i Ommersysselhallen i Øster Tørslev. Der vil således være oplæg og en markedsplads, hvor der er plads til at deltagerne kan stille spørgsmål, netværke og hente inspiration. Modsat sidste år vil den første session imidlertid bestå af flere korte oplæg frem for et større hovedoplæg.

Til årets konference vil deltagerne få mulighed for at hente inspiration til og viden om, hvordan deres lokalområder kan blive attraktive for unge og førstegangskøbere. Ud over nyt fra forvaltningen og LAG Randers-Favrskov, vil Randers Kommunes bosætningskoordinator holde et oplæg om, hvilke tiltag Randers Kommune arbejder med, samt fortælle om initiativer, der kan medvirke til, at unge mennesker vælger at bosætte sig i landdistriktet.

Lokale ildsjæle fra Assentoft vil fortælle om det arbejde, der pt. foregår med deres Udviklingsplan, hvor bl.a. de unge borgere i Assentoft er centrale i dens udformning. Nanna Thomsen fra Foreningen Andelsgaard vil også holde et oplæg om hvordan mindre gårde kan blive et aktiv for lokalsamfund, samt hvorfor initiativet er attraktivt for hende. De vil også være til stede på markedspladsen, hvor der tillige vil være mulighed for inspiration fra lokale tiltag fra Gjerlev, Allégården Asferg, Alum, Landsbyklyngen Kronjylland, Uggelhuse og Assentoft. Alle tiltag der på forskellig vis forsøger at imødekomme de unges behov.

På markedspladsen kan deltagerne også høre mere om Samkørselsapp'en GoTur, og derudover står LAG Randers-Favrskov og forvaltningen klar til at svare på spørgsmål og fortælle om initiativer. Endelig kommer den rådgivende organisation Kooperationen også forbi og bidrager med viden og inspiration. Kooperationen er involveret i projekterne Sønderborg Fællesfond og Levedygtige landsbyer, der gennem lokalt fælleskab og fællesskabsøkonomier bl.a. skal gøre det attraktivt for børnefamilier og yngre par uden børn at kunne købe deres første bolig i en landsby. Endelig kommer landsbyklyngen Tre kroner fra Jammerbugt Kommune også forbi, og vil være klar til at fortælle om projektet Tilflytterbolig.

Programmet ser ud som følger:

Tidspunkt	Aktivitet
10.30	Dørene åbnes
10.45	Velkomst v. Formand for Landdistriktsudvalget Lars Søgaard
11.00	Musikalsk indslag (TBA)
11.15	Nyt fra forvaltningen v. konstituerede chef for Erhverv og Bosætning Alex Weinreich
11.30	Nyt fra LAG Randers-Favrskov v. LAG-Koordinator Mette Risager

11.40	Oplæg - Hvordan arbejder Randers Kommune med bosætning v. Bosætningskoordinator Søren Brøndum Christensen
12.00	Oplæg - Unge borgeres plads i udviklingsplanen for Assentoft v. ildsjæle fra Assentoft
12.15	Nyt liv i gamle gårde v. Nanna Thomsen, Andelsgaarde
12.30	Frokost
13.15	Markedsplads med Andelsgaarde, Kooperationen, Go'tur App'en, Assentoft, Allégården Asferg, Klub'n i Ålum, Gjerlev, Landsbyklynge Kronjylland, Landsbyklyngen Trekrøner, LAG Randers-Favrskov og forvaltningen
14.30	Kaffe og kage samt opsamling v. Formand for Landdistriktsudvalget Lars Søgaard
14.45	Kåring af Årets Ildsjæl og Årets Initiativ v. Formand for Landdistriktsudvalget Lars Søgaard
15.00	Tak for i dag

Plakaten er vedlagt som bilag

Økonomi

Ingen

Bilag

Plakat A3

Punkt 15: Udkast: Helhedsplan for forsamlingshuse

00.18.00-A00-1-18

Resume

Landdistriktsudvalget forelægges til drøftelse et udkast til helhedsplan for forsamlingshuse i Randers Kommune forud for dialogmødet med forsamlingshusene lørdag d. 7. marts.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at udvalget drøfter udkast til helhedsplan for forsamlingshuse
2. at udvalget godkender dagsorden for dialogmødet med forsamlingshusene d. 7. marts.

Beslutning

1. Udkastet drøftet.
2. Dagsorden godkendt.

Forvaltningen bedes udarbejde et notat om a) eksisterende muligheder for gratis brug af lokaler til foreningsformål i landdistriktet samt b) juridiske muligheder for støtte til foreninger i områder uden adgang til gratis lokaler.

Henrik Leth og Anker Boje deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Landdistriktsudvalget drøftede på udvalgmødet d. 15. januar indsatserne i helhedsplanen for forsamlingshuse. Nu foreligger et udkast til en samlet helhedsplan til drøftelse og kommentering i udvalget.

Har udvalget kommentarer til indholdet, indarbejdes disse forud for dialogmødet med forsamlingshusene d. 7. marts kl. 9.30-10.30 i Assentofthallerne.

Dialogmødet holdes forud for Landdistriktskonferencen, som foregår samme sted og samme dag kl. 10.45-15.00.

Dagsorden foreslås som følgende:

09:30	Velkomst
09:35	Drøftelse af temaer i grupper.
10.15	Opsamling og pointer
10.20	Næste skridt
10.30	Landdistriktskonferencen starter i Assentofthallerne

Næste skridt

Efter dialogmødet rettes helhedsplanen til og udvalget får udkast til helhedsplanen til godkendelse, hvorefter den sendes i høring hos forsamlingshusene. Efter endt høringsfase behandler udvalget hørings svarene og får en endelig helhedsplan til vedtagelse.

Økonomi

Ingen.

Bilag

Punkt 16: Lukket:

01.11.34-K08-103-17

Punkt 17: Gensidig orientering

24.00.00-G01-2-15